

Za redno uporabo organa EIOPA
EIOPA-BoS-19/040 SL
19. februar 2019

Priporočila za zavarovalniški sektor v zvezi z izstopom Združenega kraljestva iz Evropske unije

Priporočila

Uvod

1. V skladu s členom 16 Uredbe (EU) št. 1094/2010¹ (uredba o organu EIOPA) organ EIOPA izdaja priporočila za zavarovalniški sektor v zvezi z izstopom Združenega kraljestva iz Evropske unije.
2. Ta priporočila temeljijo na Direktivi 2009/138/ES² (direktiva Solventnost II), Direktivi (EU) 2016/97³ (direktiva o distribuciji zavarovalnih produktov) ter smernicah organa EIOPA in drugih upoštevni instrumentih organa EIOPA.
3. Ta priporočila temeljijo na nizu mnenj, ki jih je organ EIOPA pripravil za spodbujanje doslednih nadzornih praks v zadevah, povezanih s posledicami izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije.
4. Združeno kraljestvo bo izstopilo na datum začetka veljavnosti sporazuma o izstopu ali, če to ne bo mogoče, dve leti po uradnem obvestilu Združenega kraljestva, tj. 30. marca 2019, če ne bo sprejeta odločitev o podaljšanju dveletnega obdobja.
5. Če bo Združeno kraljestvo izstopilo iz EU brez ratifikacije sporazuma o izstopu, bo 30. marca 2019 postalo tretja država, zavarovalnice in distributerji iz Združenega kraljestva pa bodo izgubili pravico do opravljanja poslov v državah članicah na podlagi svobode ustanavljanja in svobode opravljanja storitev. Poleg tega distributerjem iz Združenega kraljestva, ki ne bodo registrirani v EU-27, v EU-27 ne bo več dovoljeno opravljati dejavnosti distribucije.
6. EU in Združeno kraljestvo sta se pogajala o osnutku sporazuma o izstopu, pri čemer sporazum vključuje prehodno obdobje po izstopu, v tem obdobju pa bi Združeno kraljestvo ostalo del enotnega trga. V tem trenutku je potrditev osnutka sporazuma o izstopu še negotova. Evropski svet je 13. decembra 2018 pozval, naj se okrepijo prizadevanja glede pripravljenosti na vseh ravneh v zvezi s posledicami izstopa Združenega kraljestva, pri čemer naj se upoštevajo vsi možni izidi.⁴
7. Člen 41(4) direktive Solventnost II zahteva, da zavarovalnice sprejmejo razumne ukrepe za zagotovitev stalnega in rednega poslovanja, vključno z

¹ Uredba (EU) št. 1094/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski organ za zavarovanja in poklicne pokojnine) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/79/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 48–83).

² Direktiva 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (UL L 335, 17.12.2009, str. 1–155).

³ Uredba (EU) 2016/97 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. januarja 2016 o distribuciji zavarovalnih produktov (prenovitev) (UL L 26, 2.2.2016, str. 19–59).

⁴ Glej sklepe izrednega zasedanja Evropskega sveta (člen 50) z dne 13. decembra 2018, točka 5 (<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/XT-20022-2018-INIT/sl/pdf>).

razvojem kriznih načrtov⁵. Organ EIOPA je 21. decembra 2017 izdal mnenje⁶, v katerem je pristojne organe pozval, naj zagotovijo, da bodo zavarovalnice, katerih čezmejno poslovanje bo to prizadelo, pripravile realistične načrte ukrepov za nepredvidljive razmere, v katerih bodo opredeljeni ukrepi za preprečevanje opravljanja dejavnosti zavarovanja brez dovoljenja in za zagotavljanje neprekinjenega izvajanja storitev po izstopu Združenega kraljestva, in da bodo te ukrepe tudi izvajale. Ukrepi, ki so na voljo zavarovalnicam iz Združenega kraljestva, zajemajo prenos portfeljev zavarovalnic s čezmejno dejavnostjo na zavarovalnice, ustanovljene v EU-27, in vzpostavitev podružnic iz tretjih držav v EU-27.

8. Številne zavarovalnice iz Združenega kraljestva, ki delujejo v Združenem kraljestvu ali Gibraltarju, še zlasti z obsežnim čezmejnimi poslovanjem v EU-27, so sprejele ukrepe in izvajajo ukrepe za nepredvidljive razmere. Vendar pa novembra 2018 124 zavarovalnic iz Združenega kraljestva in Gibraltarja, ki predstavljajo 0,16 % skupnih zavarovalnih dejavnosti držav skupine EGP-30, ni imelo vzpostavljenih načrtov ukrepov za nepredvidljive razmere – ali pa so bili ti nezadostni –, s katerimi bi preprečile opravljanje dejavnosti zavarovanja brez dovoljenja in zagotovile neprekinjeno izvajanje storitev po izstopu Združenega kraljestva⁷. To vpliva na 9,1 milijona imetnikov zavarovalnih polic in zavarovalne obveznosti v vrednosti 7,4 milijarde EUR. Večina poslovanja (katerega vrednost zavarovalnih obveznosti je 5,4 milijarde EUR) se nanaša na peščico zavarovalnic v Združenem kraljestvu, ki ponujajo neživljenjska zavarovanja. Le 3 % potencialno prizadetih imetnikov zavarovalnih polic ima pogodbo sklenjeno z zavarovalnicami, ki ponujajo življenjska zavarovanja. Preostalo poslovanje zajema predvsem obveznosti majhnih vrednosti in kratkoročne obveznosti. Skupno 75 % zadevnih zavarovalnih pogodb zajema portfelje s povprečnimi obračunanimi premijami manj kot 100 EUR na leto. Preostalo obdobje obveznosti za 76 % zavarovalnih pogodb je v povprečju krajše od dveh let. Čeprav to velja za številne države članice EU-27, so nekatere posebej prizadete z vidika števila imetnikov polic, ki imajo sklenjene pogodbe o čezmejnem poslovanju.
9. Splošni cilj teh priporočil je spodbujati konvergenčne in dosledne nadzorne pristope pri obravnavi zavarovalnic in distributerjev iz Združenega kraljestva v vseh državah članicah, pri čemer se določijo smernice za uporabo veljavnega pravnega okvira ob upoštevanju dogovorov med nasprotnimi strankami iz EU in tretjih držav.
10. Ta priporočila se uporabljajo tudi v zvezi z zavarovalnicami in distributerji s sedežem v Gibraltarju.
11. Ta priporočila so namenjena pristojnim organom. Čeprav posamezne določbe opisujejo obveznosti zavarovalnic in zavarovalnih posrednikov, ta dokument navedenim finančnim institucijam ne nalaga neposrednih zahtev.

⁵ EIOPA's Opinion on service continuity in insurance in light of the withdrawal of the United Kingdom from the European Union (EIOPA-BoS-17/389) (Mnenje organa EIOPA o neprekinjenem zagotavljanju zavarovalniških storitev v zvezi z izstopom Združenega kraljestva iz Evropske unije).

⁷ Glej sporočilo organa EIOPA z dne 5. novembra 2018, <https://eiopa.europa.eu/Pages/News/EIOPA-calls-for-immediate-action-to-ensure-service-continuity-in-cross-border-insurance-.aspx>.

Finančne institucije morajo upoštevati nadzorni ali regulativni okvir svojih pristojnih nacionalnih organov.

12. Če izraz ni opredeljen v teh priporočilih, je njegov pomen opredeljen v pravnih aktih, navedenih v uvodu.
13. Priporočila se uporabljajo od dneva, ki sledi dnevnu, ko za Združeno kraljestvo in v njem prenehata veljati Pogodbi v skladu s členom 50(3) Pogodbe o Evropski uniji.

Priporočilo 1 – Splošni cilj

14. Pristojni organi bi si morali pri obravnavi čezmejnega poslovanja zavarovalnic iz Združenega kraljestva prizadevati, da zmanjšajo škodo za imetnike polic in upravičence, in to na podlagi zakonodaje EU in nacionalne zakonodaje, ki se uporabljata.

Priporočilo 2 – Urejeno prenehanje poslovanja

15. Pristojni organi bi morali uporabljati pravni okvir ali mehanizem za olajšanje urejenega prenehanja poslovanja, ki je postalo nedovoljeno, ali pa bi morali od zavarovalnic zahtevati, da nemudoma sprejmejo vse potrebne ukrepe, da pridobijo dovoljenja skladno s pravom Unije.
16. Pristojni organi bi morali preprečiti, da bi podjetja iz Združenega kraljestva sklepala nove zavarovalne pogodbe ali vzpostavila, obnovila, podaljšala, povečala ali ponovno vzpostavila zavarovalno kritje na podlagi veljavnih zavarovalnih pogodb v svoji jurisdikciji, dokler nimajo dovoljenja za take dejavnosti zavarovanj v skladu s pravom Unije. To ne vpliva na pravice imetnikov zavarovalnih polic, da uveljavijo opcijo, ali pravico po veljavni zavarovalni pogodbi, da pridobijo svoje pokojninske prejemke.
17. Pristojni organi bi morali po najboljših močeh nadzorovati čezmejno poslovanje zavarovalnic iz Združenega kraljestva v lastnih jurisdikcijah. Nadzor bi moral zajemati izvajanje nadzora in – v sodelovanju z nadzornimi organi Združenega kraljestva – ustrezen pregled nad zadevnimi bonitetnimi vidiki čezmejnega poslovanja, vključno s finančnim stanjem podjetij iz Združenega kraljestva. Nadzor bi moral temeljiti na tveganjih in upoštevati sorazmernost.

Priporočilo 3 – Dovoljenje za podružnice iz tretjih držav

18. V skladu s členom 162 direktive Solventnost II lahko zavarovalnice iz Združenega kraljestva zaprosijo za dovoljenje za opravljanje čezmejnih dejavnosti v okviru podružnice v državi članici in tako zagotovijo, da lahko opravljajo čezmejno poslovanje v zadevni državi članici.
19. Pristojni organi pri proučevanju, ali so za izdajo dovoljenja taki podružnici izpolnjeni pravni pogoji, uporabijo načelo sorazmernosti in pri tem upoštevajo, da so za zavarovalnico iz Združenega kraljestva pred izstopom Združenega kraljestva veljale zahteve iz direktive Solventnost II.
20. Kadar bi to pospešilo postopek izdaje dovoljenja, bi morali pristojni organi proučiti, ali se dovoljenje podružnice omeji na prenehanje obstoječega poslovanja.

Priporočilo 4 – Zapadlost dovoljenja

21. Kadar pravni okvir države članice vključuje določbe o obravnavi zavarovalnic po zapadlosti njihovega dovoljenja skladno s členom 144(1)(a) direktive Solventnost II, bi morali pristojni organi po izstopu Združenega kraljestva premisliti o uporabi teh določb za zavarovalnice iz Združenega kraljestva v lastni jurisdikciji. V tem primeru bi moral pristojni organ po svojih najboljših močeh zagotoviti učinkovito izvajanje teh določb, in sicer v sodelovanju z nadzornimi organi v Združenem kraljestvu.

Priporočilo 5 – Prenosi portfeljev

22. Pristojni organi bi morali dovoliti, da se dokončajo prenosi portfeljev, ki jih zavarovalnice iz Združenega kraljestva prenesejo na zavarovalnice v EU-27, če se je ta prenos začel pred datumom izstopa. Za ta namen bi morali tesno sodelovati z nadzornimi organi v Združenem kraljestvu ter pri tem upoštevanju zahteve iz člena 39 direktive Solventnost II in določbe iz oddelka 4.2.1. sklepa odbora nadzornikov z dne 30. januarja 2017 o sodelovanju organov držav članic Evropskega gospodarskega prostora za zavarovalni nadzor (Decision of the Board of Supervisors on the collaboration of the insurance supervisory authorities of the Member States of the European Economic Area (EIOPA-BoS-17/014)). Pristojni organi bi morali šteti, da se prenos portfelja začne, ko jih nadzorni organi Združenega kraljestva uradno obvestijo o začetku prenosa portfelja ter ko zavarovalnica iz Združenega kraljestva nadzornemu(-im) organu(-om) v Združenem kraljestvu plača regulativno pristojbino za prenos in imenuje neodvisnega strokovnjaka za prenos.

Priporočilo 6 – Sprememba običajnega prebivališča ali sedeža imetnika zavarovalne police

23. Kadar je imetnik zavarovalne police, ki ima običajno prebivališče ali –v primeru pravne osebe – sedež v Združenem kraljestvu, sklenil pogodbo o življenjskem zavarovanju z zavarovalnico iz Združenega kraljestva in je pozneje prenesel svoje običajno prebivališče ali sedež podjetja v državo članico EU-27, bi morali pristojni organi pri nadzornem pregledu upoštevati, da je bila zavarovalna pogodba sklenjena v Združenem kraljestvu in da zavarovalnica iz Združenega kraljestva za navedeno pogodbo ni zagotavljala čezmejnih storitev v EU-27.

24. Pristojni organi bi morali isti pristop uporabiti tudi za pogodbe o neživljenjskem zavarovanju, ki se ne nanašajo na zgradbe ali na zgradbe in njihovo vsebino ali na vozila.

Priporočilo 7 – Sodelovanje med pristojnimi organi

25. Če zavarovalnica iz Združenega kraljestva opravlja čezmejno poslovanje v več kot eni državi članici, bi morali pristojni organi teh držav članic sodelovati pri nadzoru tega poslovanja, zlasti z izmenjevanjem naslednjih informacij in ob upoštevanju načela sorazmernosti:

- (a) o naravi in obsegu čezmejnega poslovanja v lastni jurisdikciji;
- (b) o ukrepih, ki so jih podjetja sprejela ali jih načrtujejo za zagotovitev urejenega prenehanja čezmejnega poslovanja;

- (c) o nadzornih ukrepih, ki jih je pristojni organ izvedel ali, kot je ustrezno, načrtoval v zvezi s podjetjem;
- (d) o vseh vprašanih glede ravnanja ali solventnosti, ki se pojavijo v zvezi s podjetjem.

26. Organ EIOPA lahko, kadar meni, da je to potrebno, vzpostavi sodelovalno platformo, v okviru katere poteka sodelovanje med specifičnim podjetjem in zadevnimi pristojnimi organi. Pristojni organi bi morali po svojih najboljših močeh sodelovati v okviru te platforme.

Priporočilo 8 – Obveščanje imetnikov zavarovalnih polic in upravičencev

27. Pristojni organi bi morali zavarovalnice iz Združenega kraljestva, ki poslujejo čezmejno v njihovi državi članici, seznaniti z zahtevo, da morajo imetnike zavarovalnih polic in upravičence obvestiti, na katere pogodbe bodo vplivale posledice izstopa Združenega kraljestva ter kakšne so posledice v zvezi s pravicami in obveznostmi imetnikov zavarovalnih polic in upravičencev glede navedenih pogodb.

28. Poleg tega bi morali zavarovalnice iz Združenega kraljestva po datumu izstopa črtati iz nacionalnega registra zavarovalnic in javnost obvestiti o pravnem okviru, ki se uporablja za čezmejno poslovanje zavarovalnic iz Združenega kraljestva.

Priporočilo 9 – Dejavnosti distribucije

29. Pristojni organi bi morali zagotoviti, da so posredniki in subjekti iz Združenega kraljestva, ki nameravajo po izstopu Združenega kraljestva nadaljevati ali začeti dejavnosti distribucije za imetnike zavarovalnih polic v EU-27 in skladno s tveganji v EU-27, ustanovljeni in registrirani v EU-27, skladno z zadevnimi določbami direktive o distribuciji zavarovalnih produktov. Ob tem bi morali zagotoviti, da posredniki, ki so pravne osebe ter so ustanovljeni in registrirani v Uniji, dokažejo ustrezno raven korporativne kulture, ki je sorazmerna naravi, obsegu in kompleksnosti njihovega poslovanja. Ti posredniki naj ne bi imeli značilnosti prazne lupine. Poleg tega morajo biti stalno izpolnjene poklicne in organizacijske zahteve iz direktive o distribuciji zavarovalnih produktov.

To ne vpliva na pravico držav članic, da v nacionalno zakonodajo uvedejo posebne določbe za posrednike iz tretjih držav, pri čemer pa mora biti na zadevnem trgu zagotovljena enaka obravnava posrednikov.

30. Pristojni organi bi morali pri proučevanju, ali neki posrednik ali subjekt iz Združenega kraljestva zagotavlja dejavnosti distribucije v Evropski uniji, upoštevati, da lahko le dosledna in enotna uporaba direktive o distribuciji zavarovalnih produktov zagotavlja enako raven varstva potrošnikov in enake konkurenčne pogoje v Uniji. Zagotoviti bi morali še, da se za vse posrednike, ki opravljajo dejavnosti distribucije, ki so namenjene imetnikom zavarovalnih polic v EU-27 in ki upoštevajo tveganja v EU-27, uporablja direktiva o distribuciji zavarovalnih produktov.

31. Za ta namen bi morali pristojni organi proučiti, ali vsi modeli distribucije ustrezajo opredelitvi dejavnosti distribucije iz direktive o distribuciji zavarovalnih produktov.

Pravila glede skladnosti in poročanja

32. Ta dokument vsebuje priporočila, izdana v skladu s členom 16 uredbe o organu EIOPA. V skladu s členom 16(3) uredbe o organu EIOPA si pristojni organi in finančne institucije na vsak način prizadevajo za spoštovanje smernic in priporočil.
33. Pristojni organi, ki upoštevajo ali nameravajo upoštevati ta priporočila, jih morajo ustrezno vključiti v svoj zakonodajni ali nadzorni okvir.
34. Pristojni organi v dveh mesecih po objavi prevedenih različic organu EIOPA potrdijo, ali ravnajo oziroma nameravajo ravnati v skladu s temi priporočili, oziroma navedejo razloge za njihovo neupoštevanje.
35. Če pristojni organi v tem roku ne bodo odgovorili, se bo štelo, da ne ravnajo v skladu s pravili glede poročanja, in se bo o njih tako tudi poročalo.

Končna določba glede pregleda

36. Za pregled teh priporočil je pristojen organ EIOPA.